

Analýza rozvahy a výkazu zisků a ztrát

Rozvaha se dělí na stranu aktiv a pasiv. Aktiva jsou členěna podle likvidity, a to od položek nejméně likvidních (stálá aktiva) až k položkám nejlíkvídnějším (oběžná aktiva). Pasiva se člení podle vlastnictví na zdroje cizí a vlastní, lze z nich zjistit kapitálovou strukturu podniku a jednotlivé použité zdroje financování.

Výkaz zisku a ztrát obsahuje údaje o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření za účetní období, a to v členění z provozní, finanční a mimořádné činnosti.

Pro zjištění ekonomického stavu podniku začaly být používány nejrůznější ukazatele schopné kvantifikace, jejichž analýzou měly být zajištěny podklady pro správná finanční rozhodnutí.

Ukazatele jsou vždy přebírány z účetnictví firmy. Je možno je rozdělit na **absolutní** ukazatele a **poměrové**. Absolutní ukazatele jsou dány vždy přímou částkou v korunách a popisují stav majetku a zdrojů k určitému časovému okamžiku, relativní pak jsou definovány jako poměr (v procentech) některých absolutních ukazatelů mezi sebou. Př. absolutních ukazatelů: vlastní kapitál, tržby, celkové závazky, počet vyrobených výrobků apod. Př. relativních ukazatelů: rentabilita vl. kapitálu, míra zadluženosti, doba obratu aktiv apod.

Pokud chceme zjistit, o kolik jednotek nebo o kolik procent se absolutní ukazatel změnil v čase, užíváme **horizontální analýzu**. V rámci horizontální analýzy lze pak dané změny vyjadřovat různým způsobem, buďto rozdílem absolutních ukazatelů (vyjádřených v Kč), nebo vypočtením jejich podílů, tzv. indexů. Indexy mohou být bazické nebo řetězové:

Bazický index – porovnáváme k jednomu bazickému období = 2005 ku 2000 (bazický rok), 2004 ku 2000, 2003 ku 2000) = index se stálým základem

Řetězový index – porovnáváme z období na období, jednotlivá po sobě navazující období = index s proměnlivým základem

Vertikální analýza spočívá v tom, že se na jednotlivé položky účetních výkazů pohlíží v relaci k nějaké veličině, zjišťuje procentní podíl jednotlivých položek výkazů na zvoleném základu. Při analýze rozvahy bývají položky výkazu vyjádřeny jako procento z celkových aktiv, resp. z celkových pasiv, tedy z bilanční sumy (např. podíl zásob na celkových aktivech). Ve výkazu zisku a ztráty se jako základ pro procentní vyjádření určité položky bere obvykle velikost celkových výnosů, nákladů nebo tržeb. Máme-li navíc vedle sebe údaje za dva roky či za více let, můžeme identifikovat trendy nebo nejzávažnější časové změny jednotlivých komponent. Vertikální analýza je velmi vhodným nástrojem pro meziroční a mezipodnikové srovnávání.

Postup analýzy rozvahy a výsledovky se tedy provádí v těchto hlavních krocích:

1. Zjištění absolutní výše položek
2. Zjištění podílů položek na bilanční sumě (vertikální analýza)
3. Zjištění časového vývoje položek (horizontální analýza)
4. Analýza bodu zvratu (pouze u analýzy výsledovky)

Používá se v situacích, kdy firma zvažuje určité změny. Zjišťuje velikost obratu, který je třeba realizovat, aby byly pokryty všechny náklady. Výsledkem je potom minimální hranice obratu, pod kterou by podnik neměl jít.

$$\text{výpočet nulového bodu} = \frac{\text{celkové náklady}}{1 - \frac{\text{náklady na prodané zboží} + \text{variabilní náklady}}{\text{realizovaný obrat}}}$$

(velikost obratu nezbytného k pokrytí fixních nákladů)